

Beszámoló a Közép-Európai Országok Immunológiai és Allergológiai Társaságainak 3. Találkozójáról

Dr. Endre László

Vasútegészségügyi Központ, Budapest

Úgy látszik, a 6-osra végződő évek kedvezőek a Magyarországon rendezett nemzetközi allergológiai és immunológiai kongresszusok tekintetében. 1986-ban és 1996-ban mi rendezhettük az Európai Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság éves kongresszusát (mindkettőn több mint 4000 résztvevővel), 2016-ban pedig Bécs és Opatija után miniket bíztak meg a Közép-Európai Immunológiai és Allergológiai Társaságok (*Middle-European Societies for Immunology and Allergology, MESIA*) háromévente megrendezésre kerülő kongresszusának megszervezésével, ami 2016. december 1–3. között a Margitszigeten került lebonyolításra. Rajtunk kívül ebbe a régióba tartozik Ausztria, Csehország, Horvátország, Szlovákia és Szlovénia. A szervezőbizottság elnöke *Zeher Margit* professzor, a Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság elnöke volt, de részt vett a szervezésben valamennyi tagország szakmai társaságának vezetője is.

A nagy számú magyar résztvevővel együtt mintegy 170-en követtük az előadásokat. Az előadók és a hallgatók nagyobbik hányada immunológiai (elsősorban elméleti, kísérletes immunológiai) érdeklődésű volt, de nagyon színvonalas klinikai allergológiai előadások is elhangzottak, és a 62 (kivétel nélkül látványosan, szépen kivitelezett) poszter egy része is allergológiai témájú volt.

Általában megtisztelő kötelességemnek érzem, hogy ha nemzetközi kongresszusról írok beszámolót, akkor lehetőleg minden magyar „szereplésről” névre szólóan beszámoljak. Attól tartok, ez most (az örvendetesen nagy szám miatt) csak korlátozottan lehetséges. Gyermekgyó-

gyász-allergológusként eléggé szubjektív leszek. Annyit azonban mindenképpen indokoltnak tartok, hogy legalább az egyes szekciók témáját és az azokban szereplő magyar résztvevőket felsoroljam. Emellett néhány előadásról pár szóban külön is beszámolok.

Az első napon két ülészak foglalkozott a **veleszületett immunitással**, több magyar előadó részvételével (*Türk-Mázló Anett*: Novel mechanisms of mesenchymal stem cell-mediated immune modulation; *Bácsi Attila*: An oxidized guanine base [7,8-dihydro-8-oxoguanine] could serve as an alarm signal for dendritic cells; *Pázmándi Linda*: Regulation of TLR- and RIG-1-mediated antiviral responses in human plasmacytoid dendritic cells by mitochondria-derived reactive oxygen species; *Bene Krisztián*: The human dendritic cell-mediated inflammation and T-lymphocyte polarization are modulated via the specific ligation of retinoic-receptor alpha; *Józsi Mihály*: Human factor H-related protein 3 (FHR3) promotes complement activation; *Lukácsi Szilvia*: Dissecting the role of CR3 [CD11b/CD18] and CR4 [CD11c/CD18] beta-2 integrins in complement-mediated phagocytosis by human phagocytes; *Cserhalmi Marcell*: Functional characterization of the disease-associated W198R mutation in the complement regulator factor H). Az első nap utolsó előadás sorozata **klinikai immunológiai** témájú volt, magyar előadó nélkül.

A második napon reggel **tumor immunológiai** témával kezdtünk, amit az **adaptív immunitás** témakör követett. Ebben magyar részről *Berki Tímea* szerepelt (Differentiation and expansion of regulatory T cell subsets in the presence of glucocorticoid hormone). Ebéd után

került sor az **autoimmun betegségekről** szóló beszámolókra, amelyben örvendetesen sok magyar vagy Magyarországon dolgozó külföldi előadó ismertette munkáját (*Szabó Krisztina*: Investigating the pathological role of follicular T helper cells in primary Sjögren's syndrome; *Ji-Qing Chen*: Overexpression of microRNA-155 and suppressor of cytokine signalling 1 [SOCS 1] gene in the peripheral blood mononuclear cells of patients with primary Sjögren's syndrome; *Papp Gábor*: Investigation of micro-RNA expression profiles in systemic lupus erythematosus and primary Sjögren's syndrome; *Kiss Emese*: Real life experiences with tocilizumab therapy in large vessel vasculitides: Results from a single centre; *Griger Zoltán*: Evaluation of fracture risk in patients with idiopathic inflammatory myopathies).

A második nap délutánjának témája az általam különösen várt allergológia volt. Itt mindjárt az első előadó különleges figyelmet érdemelt. *Rudolf Valenta* a rekombináns epitop kutatás úttörője a munkacsoportja által kifejlesztett rekombináns fűpollen-epitoppal végzett hiposzzenzibilizáció nagyon kedvező eredményeiről számolt be (Mechanisms and clinical efficacy of a recombinant B cell epitope-based grass pollen allergy vaccine). Az általuk előállított kis molekulású allergén epitop úgy tudott blokkoló IgG ellenanyagot képezni, hogy közben nem szaporodott az adott allergénnel szembeni IgE szintje, ezáltal igen nagy mértékben csökkentette az anafilaxiás reakció veszélyét.

Ugyanebben a szekcióban hangzott el *Petra Ziegler* előadása (Allergen challenge chambers as tool to evaluate efficacy of specific immunotherapy) a „bécsi kamrában” porlasztott allergénnel végzett provokáció előnyeiről (pl. egyszerre 25-30 beteg provokálható, minden esetben ugyanakkora a levegő allergén koncentrációja, intézeti körülmények között a „kamrában” minden műszeres vizsgálat azonnal elvégezhető, így nagyon objektíven lehet lemérni bármilyen allergia ellenes kezelés hatásfokát).

A kora este tartott második allergológiai szekcióra már csak 30-35-en maradtunk a teremben, pedig itt három magyar előadó is szerepelt. *Csoma Zsuzsanna* (a Korányi Pulmonológiai Intézet főorvosa) 516, súlyos asztmában szenvedő beteg légzésfunkciós eredményeinek alakulásáról

(romlásáról...) és kezelésük nehézségeiről számolt be (Hungarian Severe Asthma database: natural course of disease, risk for persistent airflow limitation). *Réthy Lajos* professzor (bécsi munkatársaival közös referátumban) azt igazolta, hogy ha a szoptató anyának rendszeresen probiotikumot adnak, akkor nő az anyatej antioxidáns kapacitása, aminek esetleg szerepe lehet az atópia prevenciójában (Effect of a multistrain probiotic on the antioxidant capacity of breast milk: A supportive tool for atopy prevention?). E szekció sorrendben utolsó előadója *Sultész Mónika* volt (a Heim Pál Gyermekkorházából). Munkatársaival megállapították, hogy 6 év alatt (2007 és 2013 között) a 6-12 éves iskolás gyermekek között az allergiás nátha prevalenciája 26,5%-ról 34,8%-ra nőtt (Trends in prevalence and risk factors of allergic rhinitis in primary school-children 6 years apart in Budapest).

A kongresszus záró napján **laboratóriumi módszereket** bemutató és **bőrgyógyászati immunológiával** foglalkozó előadások hangzottak el, örvendetesen sok magyar résztvevővel (*Baló-Banga Mátyás*: In vitro diagnosis of hypersensitivity to nonsteroidal antiinflammatory drugs. Comparison of two methods; *Gulyás Dominik*: Development of a sensitive assay for measuring C-1-inhibitor protein; *Tóth Márta*: The effects of cell wall modification of probiotic bacteria of human dendritic cell functions; *Vojkovic Dóra*: Homeodomain transcription factor NKX2-3 influences the distribution of intestinal Innate Lymphoid Cell Type 3 [ILC3] under normal and inflammatory conditions in a region-dependent manner; *Kapitány Anikó*: Peripheral blood dendritic cells in psoriasis are able to produce Th1 polarising cytokines; *Göblös Anikó*: The modifying role of CARD 18 in cytosolic DNA mediated IL-1β signaling; *Danis Judit*: Prins, the psoriasis susceptibility related non-coding RNA regulates IL-6 production of human keratinocytes; *Gubán Barbara*: Fibroblasts contribute to psoriasis pathology due to abnormal regulation of fibronectin production; *Glaserhardt Katalin*: Studies on the interaction of epidermal keratinocytes, sebocytes and the skin colonizing propionibacterium acnes bacterium; *Bolla Beáta Szilvia*: Propionibacterium acnes may affect the barrier properties of the skin).

A kongresszus irányultságára talán jellemzőnek mondható, hogy a 62 **poszter** között ugyan

örvendetesen sok volt a nagyon szépen elkészített, magas színvonalú tudományos munkát tükröző (többségük magyar szerzőktől származott), viszont alig volt klinikai allergológiával foglalkozó. A továbbiakban felsorolom a poszter kiállítás témaköreit, ezen belül valamennyi magyar prezentáló nevét és poszterének a címét. A klinikai allergológiai témájúakat részletesebben is ismertetem.

Az előadásokhoz hasonlóan volt egy **veleszületett immunitással** foglalkozó témakör. Az itt elhelyezett 7 bemutatásból 4 magyar szerzőktől származott (*Takács Tamás Tibor és mtsai.*: Effect of the Bimoclomol-like compounds on the inflammatory responses of LPS-induced human macrophages; *Kárpáti Éva és mtsai.*: Interaction of factor H family proteins with dna and dead cells: implications for regulation of opsonization; *Kovács Elek Gergő és mtsai.*: Studies of the proinflammatory cytokine production of NLRC5-silenced LPS-induced human macrophages; *Tóth Judit és mtsai.*: Novel markers of pathogen and damage induced molecular pattern in a porcine model of Escherichia coli induced sepsis).

A **klinikai immunológiai** szekcióban túlnyomó többségben magyarok voltak (*Andrási Noémi és mtsai.*: Comparison of clinical appearance of idiopathic nonhistaminergic acquired angioedema and hereditary angioedema; *Csuka Dorottya és mtsai.*: Identification of CFHR5 variations and analyzing their effect on plasma CFHR5 level in patients with atypical haemolytic uremic syndrome or with C3-glomerulopathies; *Szilágyi Tamás és mtsai.*: Experiences attained via human plasma derived C1-inhibitor self-injection in hereditary angioedema with C1-inhibitor deficiency; *Kóhalmi Kinga és mtsai.*: Administration of plasma-derived C1-inhibitor during erythema marginatum in a patient with hereditary angioedema; *Papp Krisztián és mtsai.*: Label-free microfluidic sensing by detection of change in blood flow characteristics due to cell-capillary wall interactions; *Sinkovits György és mtsai.*: The role of the HLA-DR-DQ haplotypes and of the PTPN22 C1 858T polymorphism in the development of acquired thrombotic thrombocytopenic purpura; *Antal-Szalmás Péter és mtsai.*: Serum levels of lectin complement pathway molecules do not determine the risk of bacterial infections and mortality in patients

with cirrhosis; *Veszeli Nóra és mtsai.*: The very first kinetic follow-up of a single edematous attack of a C1-INH-HAE patient: classical pathway components in focus).

Tumor immunológiai témakörben is voltak magyar poszterek (*Uzonyi Barbara és mtsai.*: Expression and function of beta2 integrins on B lymphocytes of atypical CLL patients; *Kohl Zoltán és mtsai.*: Follow-up study of ZAP-70 expression in chronic lymphocytic leukemia patients).

Több magyar szerzőcsoport vett részt az **adaptív immunitás** szekcióban is (*Huber Krisztina és mtsai.*: B cells can communicate with each other via nanotubular network with potential immunoregulatory roles; *Mácsik-Valent Bernadett és mtsai.*: Inhibition of TLR and TLR+BCR dependent functions of human B cells by complement receptor type 1 (CD35); *Prenek Lilla és mtsai.*: Investigation of glucocorticoid receptor interaction with Bcl-2 proteins in glucocorticoid-induced apoptosis of immature and mature T cells; *Kugyelka Réka és mtsai.*: Investigation of T cell-specific transgene expression in murine models).

A legtöbb hazai szerzőcsoport az **autoimmun betegségekről** állított ki posztert (*Zilahi Erika és mtsai.*: Role of vitamin D receptor gene polymorphisms in the pathomechanism of mixed connective tissue disease (MCTD) in Hungarian patients; *Szántó Antónia és mtsai.*: Characterization of articular manifestations in our patients with Sjögren's syndrome; *Horváth Ildikó, Zeher Margit.*: The importance of EULAR Sjögren's syndrome Disease Activity Index (ESSDAI) in the diagnosis of primary Sjögren's syndrome; *Tarr Tünde és mtsai.*: Chronic organ damage in patient with systemic lupus erythematosus-results from a single center; *Szabó Melinda, Kiss Emese.*: The association of large vessel vasculitis and spondyloarthritis; *Zöld Éva, Bodolay Edit.*: Malignancies in Mixed Connective Tissue Disease (MCTD); *Nagy Géza és mtsai.*: Clinical characteristics indicative of paraneoplasia in adult dermatomyositis patients; *Molnár Ildikó, Somogyiné-Vári Éva.*: Cytokine interplays in hyperthyroid Graves' ophthalmopathy; *Sipka Sándor és mtsai.*: Down-regulation of increased TRAF6 expression in the peripheral mononuclear cells of patients with primary Sjögren's syndrome by an EBV-EBER 1 specific synthetic single stranded

complementary; *Szarka Eszter és mtsai.*: Comparison of the binding affinities of anti-citrullinated peptide antibodies in sera of rheumatoid arthritis patients by applying biosensor analysis; *Bognár András és mtsai.*: TLR4 and complement component C3 upregulation in the PI3K signaling pathway of B cells in systemic sclerosis; *Pozsgay Judit és mtsai.*: Enhancing complement dependent lysis of autoreactive B cells isolated from RA patients with complement factor H-derived short consensus repeat 18-20; *Bankó Zsuzsanna és mtsai.*: Increasing number of the regulatory B cells in rheumatoid arthritis patients with the progress of anti-TNF-therapy).

A 13 **allergológiai** témájú poszterből három magyar bőrgyógyász szerzők mutattak be. A szegedi és a pécsi Bőrgyógyászati Klinika munkatársai 2002–2008 között 81, 2009–2015 között pedig 222 betegnél végeztek limfoblaszt transzformációs tesztet allopurinol allergia gyanúja miatt. Az első időszakban 4, a második időszakban 20 betegnél lett pozitív az eredmény (4,9% és 9%). Leggyakoribb tünet a generalizált maculopapularis exanthema volt (*Ónodi-Nagy Katinka és mtsai.*: Allpurinol induced adverse drug reaction). A miskolci megyei kórház bőrgyógyászatanak munkatársai két poszterrel szerepeltek (*Tóth Ágnes és mtsai.*: Trends of the metal allergy among our patients, based on the last five years patch tests results (standard and dental series; *Nagy Gabriella és mtsai.*: Animal hair caused contact allergy). 5 év alatt 1482 egyénen végezték el a patch bőrpróbát a „standard” sorozattal, közülük 29,95% nikkelre, 15,45% kobaltra, 10,59% krómra bizonyult allergiásnak. Az ún. „fogászati sorozattal” 940 beteget vizsgáltak. Közülük 42,1% nikkelre, 25,7% palladiumra, 22,87% kobaltra, 14,28% pedig a krómra bizonyult allergiásnak. Az állatszörök allergiás bőrtünetet provokáló képességét vizsgáló szakirodalom tanulmányozása során felismerték, hogy az állatszörök allergénjei négy nagy csoportba sorolhatók, amelyek közül legfontosabbak a lipokalinok. Saját beteganyagukból három, szépen illusztrált esetet ismertettek, melyekben macska-, illetve kutyaszőr volt a provokáló tényező. Egyébként a 13 allergológiai témájú poszterből hét osztrák volt, emellett – a már említett három magyaron kívül – volt még lengyel, cseh és horvát is.

A **laboratóriumi diagnosztikával** foglalkozó hét poszter közül négy magyar volt (*Garam Nóra és mtsai.*: Development of a method for the detection of C4-nephritic factor; *Horváth Helena és mtsai.*: Experiences with egg allergy component-based examination; *Radó Judit és mtsai.*: Experiences with milk allergy component-based examination; *Nagy Gábor és mtsai.*: Evaluation of the EuroPattern automated fluorescence microscope and pattern recognition software for the detection of antinuclear antibodies).

Utolsóként ismertetem a **mucosa (és egyéb barrierek) immunológiáját** bemutató posztereket. Három munkacsoport itt is képviselte hazánkat (*Erdei Lilla és mtsai.*: TNIP 1 regulates the Propionibacterium acnes induced innate immune and inflammatory events in human epidermal keratinocytes; *Horváth Szabina és mtsai.*: Imiquimod-induced psoriasiform skin inflammation is enhanced in transient receptor potential ankyrin-1 ion channel knockout mice; *Kapitány Anikó és mtsai.*: TLR3 activation of keratinocytes induces skin barrier repairment in atopic dermatitis patients). Mellettük két cseh munkacsoport foglalkozott a visszatérő szájnyálkahártya fekélyel.

A magyar résztvevők által bemutatott előadások és poszterek alapján némi jóindulatú túlzással azt mondhatnánk, hogy a konferencia a Debreceni Orvostudományi Egyetemnek (azon belül is elsősorban *Zeher Margit* professzor munkatársainak) a házi rendezvénye volt, ugyanis 10 előadás és 13 poszter származott erről az egyetemről (ebből 9 előadás és 3 poszter a III. Belklinikáról). Csaknem hasonlóan aktívak voltak *Erdei Anna* akadémikus munkatársai az ELTE Immunológiai Tanszékéről (3 előadás, 8 poszter). A szegedi egyetemet a Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika 5 előadással és 3 poszterrel képviselte. A SOTE I. Gyermekklinikájáról 2 poszter került bemutatásra, míg a III. Belklinikáról *Farkas Henriette* professzor munkatársai 1 előadás mellett 8 posztert állítottak ki. A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának munkatársai 2 előadást tartottak és 5 posztert hoztak. A nem egyetemi létesítmények közül az ORFI 1 előadással és 2 poszter bemutatással büszkélkedhet, míg a miskolci Megyei Kórház Bőrgyógyászati Osztályának munkatársai 2 allergológiai témájú posztert mutattak be. ■